

PLANERINGSSTRATEGI 2024

en del av den kontinuerliga översiktsplaneringen

Vännäs kommuns planeringsstrategi 2024	Datum för beslut: 2024-06-18, KFS49
Kommunstyrelseförvaltningen	Reviderad:
Beslutsinstans: Kommunfullmäktige	Giltig till:

Innehållsförteckning

1.	Inledning.....	4
1.1	BAKGRUND OCH SYFTE.....	4
1.2	LAGSTIFTNING.....	4
2.	Process och organisation.....	5
3.	Medverkande tjänstepersoner:.....	6
4.	Metod och disposition av dokumentet.....	6
	<i>Uppföljning av användbarhet och tillämpning</i>	<i>7</i>
	<i>uppföljning av inriktning och utveckling.....</i>	<i>7</i>
	<i>Sammanfattande bedömning av aktualitet och kommande översiktsplanarbete</i>	<i>8</i>
5.	Övergripande förändringar.....	8
5.1	Nya lagar och översyn av befintlig lagstiftning.....	8
5.1.1	Barnkonventionen.....	8
5.1.2	Nytt sjätte kapitel miljöbalken	8
5.1.3	Ändringar i 3 kap plan- och bygglag.....	9
5.1.4	Livsmedelsverkets nya föreskrifter om dricksvatten	9
5.1.5	Förändringar i Lagen om allmänna vattentjänster.....	9
5.2	<i>Nationella och regionala mål och strategier.....</i>	<i>10</i>
5.2.1	Regional utvecklingsstrategi 2030.....	10
5.2.2	Folkhälsa.....	10
5.2.3	Ny statusklassning av recipienter och nytt åtgärdsprogram	10
5.2.4	Klimatanpassning	11
5.2.5	Livsmedelsförsörjning	11
5.2.6	Transportsystemet	11
5.2.7	Vindkraft	11
5.2.8	Grön infrastruktur och jordbruksmark.....	12
6.	Statliga intressen enligt Länsstyrelsens underlag	12
7.	Uppföljning av användbarhet och tillämpning	13
7.1	Översiktsplan 2017–2030.....	13
7.2	Fördjupad översiktsplan för tätorterna Vännäs och Vännäsby 13	
7.3	Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, Tematiskt tillägg till översiktsplan.....	14

7.4	Vindkraftsplan för Umeåregionen, Tematiskt tillägg till Översiktsplan	14
7.5	Dagvattenstrategi	14
7.6	Bostadsförsörjningsprogram.....	14
7.7	Naturvårdsplan	14
7.8	VA-plan.....	14
7.9	Trafikstrategi	15
7.10	Kulturmiljövårdsprogram	15
7.11	Slutsatser från enkät	15
8.	Uppföljning av inriktning och utveckling	17
8.1	Översiktsplan 2017–2030.....	17
8.2	Utredningsområden för bostäder.....	25
8.3	Fördjupad Översiktsplan för tätorterna Vännäs och Vännäsby 26	
8.4	Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, Tematsikt tillägg till Översiktsplan	27
8.5	Vindkraftsplan för Umeåregionen, Tematiskt tillägg till Översiktsplan.	28
8.6	Bostadsförsörjningsprogram.....	29
8.7	Dagvattenstrategi	29
8.8	VA-plan.....	30
8.9	Trafikstrategi	33
8.10	Naturvårdsplan	36
8.11	Kulturmiljövårdsprogram	37
9.	Sammanfattande bedömning av aktualitet.....	37
10.	Kommande översiktsplanearbete.....	39
11.	Övrigt utvecklingsarbete	45
11.1	Anpassning till nationell standard	45
11.2	Hitta modell/sätt att samla in och underhålla underlag och annat material aktuellt.....	45
12.	Rutin för översyn av planeringsstrategi.....	46

1. Inledning

1.1 BAKGRUND OCH SYFTE

En översiktsplan är kommunens långsiktiga verktyg och ska visa den kommunala politiska viljeinriktningen för hur mark- och vattenområden ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen är ett av de viktigaste styrdokumenterna i kommunen, utöver strategisk plan. Planen visar den målsättning som hela den kommunala organisationen ska arbeta mot. De frågor som behandlas i en översiktsplan är exempelvis vilka områden som ska bebyggas och vilken användning markområden ska ha, vilka områden som behöver särskilt skydd och hur de ska skyddas, vilka miljörisiker det finns och hur detta ska beaktas, med mera.

Till översiktsplanen kan fördjupade översiktsplaner tas fram som avser ett avgränsat geografiskt område eller tematiska tillägg som behandlar en specifik fråga som exempelvis LIS-plan (Landsbygdsutveckling i strandnära läge). Till översiktsplanen kan även olika strategier och inriktningsdokument tas fram exempelvis dagvattenstrategi, trafikstrategi och bostadsförsörjningsprogram med flera.

Ett aktuellt översiktsplanepaket är viktigt för att det ska ge stöd för efterföljande planering och beslut. Planerna måste vara aktuella för att de ska kunna fungera som vägledning, vid såväl kommunens egna beslut som bland annat detaljplaner och bygglov, som vid myndigheters beslut om exempelvis tillstånd enligt miljöbalken. Det är också viktigt att planerna är aktuella så att företrädare för regional och statlig planering ska kunna väga in kommunens ställningstaganden, till exempel vid planering av ny infrastruktur som vägar, elledningar på stam- eller regionnätet, vindkraft med mera.

1.2 LAGSTIFTNING

1 april 2020 ändrades 3 kap i plan- och bygglagen. Syftet med lagändringen är att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt, vara framåtsyftande och att översiktsplanen ska hållas aktuell. I detta blir planeringsstrategin det centrala nya verktyget. Planeringsstrategin ska antas senast 24 månader efter ordinarie val, med start den 11 september 2024. Antar kommunen inte en planeringsstrategi eller en ny översiktsplan senast den 11 september 2024 anses översiktsplanen vara inaktuell. Detta innebär bland annat att enbart utökat

förfarande kan tillämpas vid framtagandet av detaljplaner eftersom det inte finns något kommunalt beslut att hänvisa till men det betyder även att alla underliggande dokument som är framtagna med stöd av översiktsplanen inte längre är gällande vilket kan försvåra allt från bygglovsbeslut till dispens från strandskyddet inom ett av kommunen utpekade LIS-område.

Vid framtagandet av planeringsstrategin ska kommunen ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet samt kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen. Kommunen ska även bedöma i vilken utsträckning underliggande tematiska tillägg, strategier och andra tillhörande planer och program är aktuella.

2. Process och organisation

Arbetet med framtagande av planeringsstrategin har genomförts under hösten 2023 och början av 2024. Aktualiseringsprövningen har omfattat dokumenten angivna i figur 1, nedan.

Vattentjänstplanen samt friluftslivskararteringen är framtagna under 2023 och därför ses dessa dokument som aktuella och har därmed inte granskats inom ramen för denna process.

Bostadsförsörjningsprogrammet har nyligen reviderats, antogs av kommunfullmäktige 2024-04-29, KF § 30, och därför är det förgående bostadsförsörjningsprogram som har granskats i denna process.

ÖVERSIKTSPLAN 2017-2030						
TEMATISKA TILLÄGG	Landsbygdsutveckling i strandnära läge			Vindkraftsplan (Umeåregionen)	Naturvårdsplan	
TILLHÖRANDE PLANER/STRATEGIER	Dagvattenstrategi	VA-plan	Bostadsförsörjningsprogram	Trafikstrategi	Friluftslivskarartering	Kulturmiljö värdsprogram
FÖRDJUPADE ÖVERSIKTSPLANER	Vännäs och Vännäsby					

Figur 1. Översiktsplanepaketet

3. Medverkande tjänstepersoner:

Arbetsgrupp:

Namn och titel samt avdelning

Carola Nordlöf, Samhällsbyggnadsstrateg, Miljö- och byggavdelningen

Peter Malmbo, Samhällsplanerare, Miljö- och byggavdelningen

Lisa Persson, Samhällsplanerare, Miljö- och byggavdelningen

Malin Bohlin, Infrastrukturchef, Infrastrukturavdelningen

Sara Widinghoff, GIS-strateg, Infrastrukturavdelningen

Ola Andersson, VA-ingenjör, Infrastrukturavdelningen

Referensgrupp:

Namn och titel samt avdelning

Karolina Johansson, Kommunchef

Henrik Åström, Biträdande kommunchef

Malin Holmlund, Miljö- och byggchef, Miljö- och byggavdelningen

Viktoria Nilsson, GIS-ingenjör/Mättekniker, Infrastrukturavdelningen

Annika Nordenstam, Samordnare kollektivtrafik och friluftsliv, Planering- och utvecklingsavdelningen

Emelie Högländer, Turismutvecklare och handläggare, Planering- och utvecklingsavdelningen

Christin Westman, Näringslivsutvecklare, Planering- och utvecklingsavdelningen

Roger Westerberg, Räddningschef, Miljö- och byggavdelningen

Malin Österlund, Beredskapssamordnare, Kommunstyrelseförvaltningen

Tomas Åström, Skolchef, Barn- och utbildningsnämnden

Peter Lundström, Föreningsutvecklare, Planering- och utvecklingsavdelningen

Ulrika Westerlund, Socialchef, Vård- och omsorgsförvaltningen

Emma Karlsson, Kostansvarig, Kommunstyrelseförvaltningen

Rainer Åberg, IT-chef, Kommunstyrelseförvaltningen

Maria Öhgren, Gymnasiechef, Liljaskolan

4. Metod och disposition av dokumentet

Framtagandet av planeringsstrategin har delats in i tre arbetsmoment vilka sedan resulterar i en summerande del som även beskriver framtida arbetsinsatser. Genomgång av användbarhet, tillämpning och aktualitet av

samtliga underliggande dokument, tillhörande översiktsplanen, har skett i två steg. Först har en förvaltningsövergripande referensgrupp besvarat en enkät om användbarhet och tillämpning, getts möjligheten att lämna synpunkter på förbättringsåtgärder och om något saknas. Arbetsgruppen har därefter sammanställt inkomna enkätsvar och övriga fynd samt inom gruppen granskat efterlevnaden av inriktningen i dokumenten i sin helhet.

UPPFÖLJNING AV ANVÄNDBARHET OCH TILLÄMPNING

Syftet med denna del har varit att få en uppfattning i vilken mån dokumenten har använts, vilken vägledning de gett samt om och hur vägledningen kan stärkas. Denna del redovisas separat med statistik och synpunkter som inkommit av enkäten samt en sammanställande bedömning, under punkt 7.

UPPFÖLJNING AV INRIKTNING OCH UTVECKLING

Den övergripande frågeställningen har varit om dokumenten bedöms vara aktuella, hur de har efterföljts, om något beslut/inriktning/ strategi har tillkommit efter att dokumentet blivit antaget som påverkar samhällsplaneringen på en övergripande nivå eller om något rent av saknas i underlagen. Övriga frågeställningar har handlat om tidigare underlag eller hänvisningar till lagstiftningen är förlegade och har ändrats.

Länsstyrelsen ska, enligt 3 kap. 26 § plan- och bygglagen (PBL), i ett underlag till kommunen redovisa sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. Länsstyrelsen ska även ange om granskningsyttrandena i någon del inte längre gäller. Länsstyrelsen har i sitt underlag noterat att många av synpunkterna i granskningsyttrandena har tillgodosetts eller av andra anledningar inte längre är relevanta. Länsstyrelsen har därför enbart redovisat de synpunkter som kvarstår från granskningen och som Länsstyrelsen fortfarande står fast vid. Dessa synpunkter redovisas under respektive punkt för berört underlag.

Inriktningen i dokumenten har följts upp genom utvärdering av status på handlingsplaner tillhörande de respektive dokumenten samt värderingar av genomfört arbete. Syftet med uppföljningen har varit att utvärdera om förvaltningarna arbetar utifrån de riktlinjer och rekommendationer som finns i dokumenten samt om utvecklingen i kommunen följer den inriktning som anges i dokumenten, främst gällande mark- och vattenanvändningen. Denna del redovisas under punkt 8.

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING AV AKTUALITET OCH KOMMANDE ÖVERSIKTSPLANEARBETE

Sammanfattande bedömning av berörda dokumenters aktualitet, kvarstående delar från gällande översiktsplan, vilka bedömts som relevanta, samt revidering av ingående dokument redovisas under rubrikerna *Sammanfattande bedömning av aktualitet*, punkt 9 och *Kommande översiktsplanearbete*, punkt 10. Där beskrivs även hur det fortsatta arbetet med översyn av kommande översiktsplan och framtagandet av nya strategier bör fortskrida. Länsstyrelsens underlag (bilaga 1) har vägts in i bedömningen av aktualiteten.

5. Övergripande förändringar

Nedan följer en redovisning av de lagar samt nationella och regionala mål som har tillkommit sedan översiktsplanen antagits. Dessa kommer att ligga som underlag inför kommande översyn av översiktsplanen. Samtliga lagstiftningar ska beaktas.

5.1 NYA LAGAR OCH ÖVERSYN AV BEFINTLIG LAGSTIFTNING

5.1.1 Barnkonventionen

FN:s barnkonvention blev svensk lag 1 januari 2020. En av barnkonventionens grundprinciper är att i alla åtgärder som rör barn i första hand ska beakta vad som bedöms vara barnets bästa. En annan grundprincip är att barn har rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som rör dem.

Barnperspektivet blir utifrån detta en viktig del och ska integreras i översiktsplaneringen och förstärker barnrätten vid tillämpning av andra lagar, exempelvis PBL (Plan- och bygglag). Detta ökar behovet av fokus på arbetet med barns rättigheter i fysisk planering och stadsutveckling. I beslut om hur vi planerar, utformar och förvaltar den byggda miljön har ofta stor betydelse för barns och ungas livsmiljöer.

5.1.2 Nytt sjätte kapitel miljöbalken

Vid framtagande av nu gällande översiktsplan gjordes en miljöbedömning, 2017-10-05, i enlighet med då rådande lagstiftning. Januari 2018 började ett nytt sjätte kapitel i miljöbalken att gälla. Den främsta avsikten har varit att förtydliga lagstiftningen och ge den en mer lättillgänglig struktur som följer stegen i miljöbedömningsprocessen. En undersökning om betydande miljöpåverkan har tagits fram för samtliga detaljplaner sen januari 2018. Inför

kommande översyn av översiktsplanen kommer en ny strategisk miljöbedömning behöva utföras och vid översyn av gällande översiktsplan behöver kommunen säkerställa att Länsstyrelsen granskningsyttrande tas i beaktan.

5.1.3 Ändringar i 3 kap plan- och bygglag

I april 2020 ändrades 3 kap. Plan- och bygglag (PBL) 2010:900. Det förtydligades bland annat att översiktsplanen ska omfatta hela kommunens yta och att grunddragen i användningen av mark och vatten ska framgå av en karta. Det infördes även nya bestämmelser om när hela eller delar av översiktsplanen ska anses vara aktuell. Enligt de nya bestämmelserna ska kommunen ta fram en planeringsstrategi senast 2 år efter valet för att de översiktsplaner som inte har reviderats inom mandatperioden fortfarande ska anses vara aktuella. Lagändringen innebar också att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ges möjlighet att meddela föreskrifter för att ta fram en digital standard för utformning av översiktsplaner, regionplaner och områdesbestämmelser. År 2022 gavs Boverket uppdraget att se över arbetet med framtagande av teknisk lösning för översiktsplaner samt förslag på författningsförändringar gällande planens utformning.

5.1.4 Livsmedelsverkets nya föreskrifter om dricksvatten

Livsmedelsverkets nya föreskrifter om dricksvatten trädde i kraft den 1 januari 2023. Förändringarna omfattade bland annat att begreppen tjänligt, tjänligt med anmärkning och otjänligt togs bort. I stället finns endast ett gränsvärde per parameter som uppfylls eller inte. Det infördes även nya gränsvärden för ett antal parametrar, däribland bisfenol och PFAS samt krav på regelbunden provtagning av råvatten.

För mindre anläggningar som producerar <10 m³ dricksvatten per dygn eller försörjer färre än 50 personer tas kravet på att utföra en faroanalys bort och provtagningsfrekvensen på dricksvattnet minskas. De nya kraven införs stegvis och de sista blir tillämpbara fullt ut år 2026.

5.1.5 Förändringar i Lagen om allmänna vattentjänster

Förändringarna i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster trädde i kraft 1 januari 2023. Lagen innebär att varje kommun ska ha en vattentjänstplan som beskriver kommunens långsiktiga VA-planering och behov av att tillgodose de

allmänna vattentjänsterna. Planen ska även innehålla en redogörelse för kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna va-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning som uppkommer vid skyfall. Vattentjänstplanen ska aktualiseras och prövas inför varje ny mandatperiod.

Lagförändringen innebär också att kommunens bedömning av behovet av en allmän vattentjänst blir mer flexibel – vid en behovsbedömning ska särskild hänsyn till förutsättningarna att tillgodose behovet genom en enskild anläggning tas.

5.2 NATIONELLA OCH REGIONALA MÅL OCH STRATEGIER

5.2.1 Regional utvecklingsstrategi 2030

Sedan översiktsplanen antogs har en ny regional utvecklingsstrategi (RUS) arbetats fram. Flera av inriktningarna i den regionala utvecklingsstrategin kopplar an till den fysiska planeringen. För inriktningar så som *hög livskvalité i attraktiva livsmiljöer* samt *hållbara transporter och tillgänglighet* har samhällsplaneringen en viktig roll.

5.2.2 Folkhälsa

Riksdagen beslutade i juni 2018 om ett omformulerat övergripande folkhälsomål och en reviderad målstruktur för folkhälsopolitiken. Ett regionalt folkhälsopolitiskt program finns framtaget och sträckte sig över åren 2015–2019, det gäller tills vidare. Kommunerna i Västerbotten, Region Västerbotten och Länsstyrelsen Västerbotten har under 2020 tillsammans med andra viktiga aktörer utformat en gemensam avsiktsförklaring för det fortsatta arbetet för en god, jämlik och jämställd hälsa. Avsiktsförklaringen ska stärka aktörernas möjligheter att använda sina befogenheter och partnerskap för att tillsammans arbeta för en god, jämlik och jämställd hälsa i hela befolkningen.

5.2.3 Ny statusklassning av recipienter och nytt åtgärdsprogram

Den statusklassificering som presenteras för berörda recipienter i översiktsplan och dagvattenstrategi har uppdaterats sedan dokumentens tillkomst. Vissa av recipienterna kan nu ha en annan statusklassning, relevant data finns tillgänglig via databasen VISS. Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram ger information om vilka åtgärder som myndigheter och kommuner behöver genomföra för att

uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten. Vid den strategiska miljöbedömningen, inför översynen av översiktsplanen, kommer även statusklassning för recipienterna att uppdateras.

5.2.4 Klimatanpassning

Regeringens mål för klimatanpassning är att utveckla ett långsiktigt hållbart och robust samhälle som aktivt möter klimatförändringar genom att minska sårbarheter och ta tillvara möjligheter.

Länsstyrelsen i Västerbotten har tagit fram dokumentet *Klimatanpassning Västerbotten - Regional vägledning och övergripande handlingsplan för klimatanpassning 2020–2025*. De har även rekommendationer för hantering av klimatanpassning inom översiktsplanarbetet på sin webbplats med hänvisningar till bland annat rapporten *Klimatrelaterade risker i översiktsplanering – metodstöd* och *Checklista för klimatanpassning i fysisk planering*.

5.2.5 Livsmedelsförsörjning

Region Västerbottens livsmedelsstrategi, *Mer mat från Västerbotten – Regional livsmedelsstrategi* beslutades i maj 2021. Arbeta med framtagandet av livsmedelsstrategin är ett samarbete mellan Region Västerbotten, Länsstyrelsen i Västerbotten och LRF Västerbotten. Strategins mål är att öka efterfrågan och produktionen av livsmedel i Västerbotten. Strategin beskriver nuläge, behov och vilka insatser som behövs för att nå målen.

5.2.6 Transportsystemet

Ny nationell plan för transportsystemet 2018–2029 har arbetats fram. I nuläget pågår Trafikverkets arbete inför kommande nationella plan genom framtagande av inriktningsunderlag. I den nationella planen beskrivs hur den statliga infrastrukturen (Europavägar och järnväg) ska underhållas och utvecklas. Länsstyrelserna i Norrbotten och Västerbotten har under 2019 tagit fram en uppdaterad version av planeringsunderlaget *Riktlinjer för fysisk planering - skyddsavstånd till transporter för farligt gods i Norrbotten och Västerbotten*.

5.2.7 Vindkraft

Naturvårdsverket och Energimyndigheten har fått i uppdrag att arbeta fram en nationell strategi för hållbar vindkraftsutbyggnad. Strategin presenterades i

januari 2021. Strategin innehåller en regional fördelning av det nationellt antagna utbyggnadsbehovet på 80TWh till 2040 samt ett nationellt planeringsunderlag. I strategin föreslås att länsstyrelserna får i uppdrag att ta fram regionala planeringsunderlag för vindkraft, där det nationella planeringsunderlaget kvalitetssäkras och vidareutvecklas utifrån regionala förhållanden. Det regionala planeringsunderlaget kan utgöra stöd i kommunernas översiktsplanering. Det finns i nuläget ingen beslutad tidplan för de regionala underlagen. Inom Umeåregionen pågår det ett arbete med att ta fram en ny vindkraftsplan, där Vännäs kommun medverkar, se punkt 7.4

5.2.8 Grön infrastruktur och jordbruksmark

Länsstyrelsen har under 2020 tagit fram en regional handlingsplan för grön infrastruktur *Grön infrastruktur i Västerbottens län - Regional handlingsplan*.

Länsstyrelsen har även under 2021 tagit fram vägledningen *Jordbruksmark i fysisk planering - Vägledning för tillämpning av 3 kapitlet 4 § miljöbalken*.

Planeringsunderlagen visar på hur kommuner kan förhålla sig till grön infrastruktur och jordbruksmark vid fysisk planering. Underlagen kommer att utgöra stöd i kommunernas samhällsbyggnadsprocesser så som vid översiktsplanering med mera.

6. Statliga intressen enligt Länsstyrelsens underlag

Länsstyrelsens underlag inför *Vännäs kommuns beslut om planeringsstrategi* redovisas i sin helhet i bilaga 1. Inom Vännäs kommun finns följande områden av riksintressen utpekade enligt 3 kap. miljöbalken: rennäring, naturvård, kulturmiljövård, friluftsliv, yrkesfiske & kommunikation (E12 & järnvägen).

Riksintresse kulturmiljövård - Det pågår en översyn av riksintressena för kulturmiljövården i Vännäs kommun som kan komma att påverka nuvarande utpekanden, avgränsningar eller värdebeskrivningar (Vindelälven). Det finns möjlighet för kommunen att ta del av arbetsmaterial som Länsstyrelsen hittills tagits fram som stöd för prioritering av kommunens fortsatta arbete. Materialet utgör även ett värdefullt underlag i översiktsplaneringen.

Inom kommunen finns även följande områden av riksintressen utpekade enligt 4 kap. miljöbalken: det rörliga friluftslivet, skyddade vattendrag, natura 2000 (fågel- och art- och habitatdirektivet).

7. Uppföljning av användbarhet och tillämpning

Nedan presenteras resultatet av kommunens interna enkätutskick avseende uppföljning av användbarhet och tillämpning av översiktsplanepaketet. Enkäten skickades ut till totalt 21 tjänstemän inom kommunens olika verksamheter varav 19 svarade, det ger en svarsfrekvens på ca 90 %.

7.1 ÖVERSIKTSPLAN 2017–2030

Enkätsvaren visar att 89 % använder översiktsplanen i sin yrkesutövning. Utifrån enkäten kan man se att dokumentet används i olika grad inom en rad olika verksamheter, allt från bredbandsutbyggnad till dialoger, tillståndsprövning och samhällsplanering. Av de som anger att de använder dokumentet i sitt arbete uppger samtliga att det till största del innehåller aktuell och relevant informationen men önskar att den var mer strukturerad och sökbar.

7.2 FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN FÖR TÄTORTERNA VÄNNÄS OCH VÄNNÄSBY

Enkätsvaren visar att 68 % använder den fördjupade översiktsplanen (FÖP) i sin yrkesutövning. Majoriteten av de som uppger att de använder FÖP:en i sitt arbete anger att det är lätt att läsa och förstå dokumentet. Av de som använder dokumentet i sitt arbete uppger ca 70 % att de ibland eller alltid hittar aktuell och relevant information.

FÖP:en består av en plankarta, det framgår av enkäten att det är önskvärt att den förtydligas genom ett tillhörande textdokument. Vidare framgår det att färgsättning och ytterligare förtydligande av markanvändningen kan bidra till ökad läsbarhet samt att en digital karta där möjlighet att tända och släcka kartlager skulle ytterligare förtydliga underlaget.

7.3 LANDSBYGDSUTVECKLING I STRANDNÄRA LÄGEN, TEMATISKT TILLÄGG TILL ÖVERSIKTSPLAN

Kommunen har idag två framtagna dokument där ett är det ursprungliga tematiska tillägget LIS-planen, antagen 2013 och det andra är ett tillägg till det tematiska tillägget, antagen 2020. Enkäten avser båda dokumenten.

Enligt inkomna svar så är det 37 % av de tillfrågade som använder LIS-planen i sin yrkesutövning. Genom enkäten framkommer att läsbarheten kan ökas genom en tydlig innehållsförteckning samt att de olika LIS-dokumenterna samlas ihop till ett. Majoriteten anser att dokumenten innehåller relevant och aktuell information.

7.4 VINDKRAFTSPPLAN FÖR UMEÅREGIONEN, TEMATISKT TILLÄGG TILL ÖVERSIKTSPLAN

Enkätsvaren visar att 21 % använder vindkraftsplanen i sin yrkesutövning. Enkäten visar att detta är en ganska sällan använt dokument men som ändå uppfattas som både lättläst, aktuellt och relevant av användarna.

7.5 DAGVATTENSTRATEGI

Enkätsvaren visar att 32 % använder dagvattenstrategin i sin yrkesutövning. Överlag verkar de flesta som använder dokumentet anse att det är aktuellt men önskar att det var mer sökbart.

7.6 BOSTADSFÖRSÖRJNINGSPROGRAM

Enkätsvaren visar att 37 % använder bostadsförsörjningsprogrammet i sin yrkesutövning. Majoriteten av svaren anger att dokumentet ibland innehåller relevant och aktuell information samt anser att det delvis är lätt att läsa och förstå dess innehåll.

7.7 NATURVÅRDSPLAN

Enkätsvaren visar att 37 % använder naturvårdsplanen i sin yrkesutövning samt att drygt hälften av dessa anser att dokumentet är aktuellt och lättläst.

7.8 VA-PLAN

Enkätsvaren visar att 37 % använder VA-planen i sin yrkesutövning. Överlag verkar de flesta anse att dokumentet är aktuellt och lättläst.

7.9 TRAFIKSTRATEGI

Enkätsvaren visar att 53 % använder trafikstrategin i sin yrkesutövning. En övervägande majoritet anser att dokumentet alltid eller ibland innehåller relevant och aktuell information samt att det är lättläst. Dokumentet används utöver de områden som lyfts i enkäten även inom regionala samarbeten, uppföljning av kollektivtrafikplan och i budgetarbeten.

7.10 KULTURMILJÖVÅRDSPROGRAM

Enkätsvaren visar att 37 % använder trafikstrategin i sin yrkesutövning. Majoriteten av svaren anger att programmet sällan eller inte alls är aktuellt och relevant. Fler än hälften anser att programmet är lättläst men att det kan förbättras med bland annat en tydlig innehållsförteckning. Förutom de områden som lyfts i enkäten används programmet bland annat vid friluftslivskartering och centrumplanering.

7.11 SLUTSATSER FRÅN ENKÄT

Översiktsplanen med tillhörande dokument bedöms totalt sett vara användbar och ge vägledning för den kommunala verksamheten. Användningen varierar i utsträckning beroende på typ av kommunal verksamhet och dokument. För att vägledningen ska stärkas påpekas att några av dokumenten kan förtydligas genom bättre struktur, sökbarhet och tydliga innehållsförteckningar. De dokument i översiktsplanepaketet som berör samma ämne kan med fördel införlivas i ett och samma dokument.

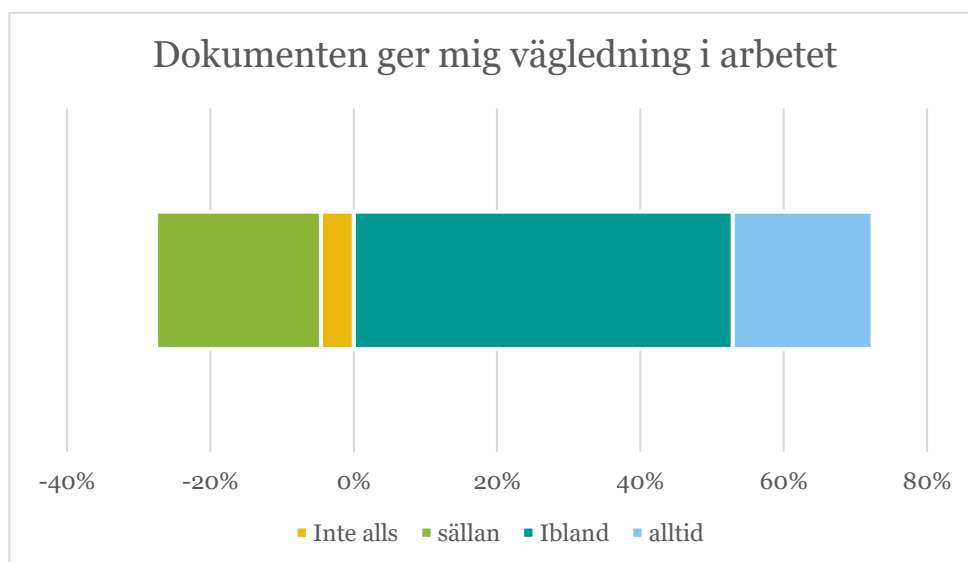
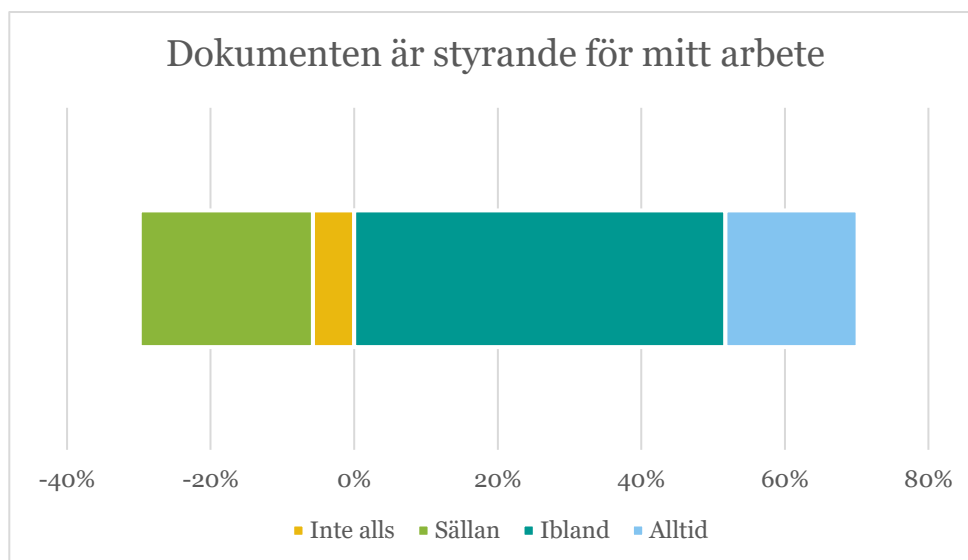
Referensgruppen upplever att dokumenten finns tillgängliga. Vilken väg som används för att ta del av dokumenten varierar, men flertalet går via kommunhemsidan eller läser dokumenten i Teams. Referensgruppen upplever överlag att det är lätt att hitta i dokumenten.

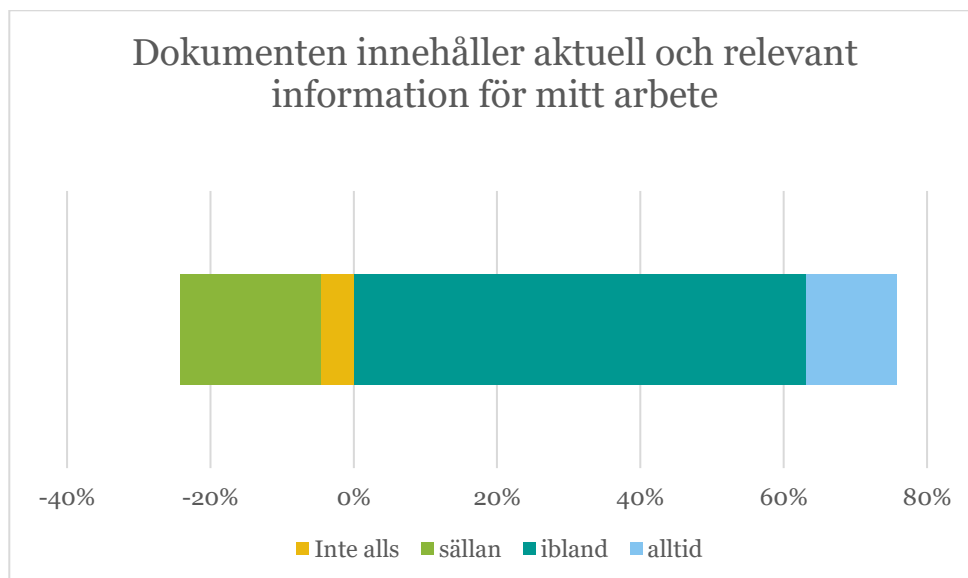
Av enkäten framgår även att förutom de planer och program som ingår i översiktsplanepaketet arbetar verksamheterna i flera andra strategiska dokument så som bredbandsstrategin och regional utvecklingsstrategin samt en rad verksamhetsstrategiska program som lokalförsörjning inom skola och förskola, centrumplan och kommunövergripande bullerutredning.

Enligt enkätsvaren saknas övergripande- och/eller verksamhetsstrategiska dokument som exempelvis nya långsiktiga kommunövergripande mål, klimatanpassnings-, friluftslivs- och grönplan. Vidare framkommer önskemål

om en fördjupad översiktsplan för Brån och en näringslivs- och etableringsstrategi.

Diagrammen nedan är tolkade så att värdena på höger sida om 0 %-sträcket representerar positiva svar och stapeln på vänster sida representerar negativa svar.

8. Uppföljning av inriktning och utveckling

Nedan redovisas resultatet av den uppföljning som är gjord av dokumentens nuvarande inriktning, handlingsplaner samt värderingar av genomfört arbete. Utöver detta redovisas även de kvarstående synpunkter som Länsstyrelsen har på nu gällande översiktsplan och dess underdokument

8.1 ÖVERSIKTSPLAN 2017–2030

Översiktsplanen lyfter ett antal planer, strategier och program som bör tas fram eller revideras under planperioden. Genomgång av plan för genomförandeåtgärder visar att arbetet med översiktsplanen och dess viljeinriktning till stora delar har följts och till vissa delar utvecklats ytterligare, vilket kan behöva inarbetas vid kommande översyn av översiktsplan.

Översiktligt visar uppföljningen att detaljplaneläggningen har följt beslutad inriktning. Framtagandet av detaljplaner har koncentrerats till primärt utvecklingsområde för bebyggelseutveckling inom tätorterna Vännäs och Vännäsby i enlighet med prioriteringsordningen i *Översiktsplan 2017–2030*.

Den föreslagna markanvändningen har inneburit förvärv av mark, framtagande av detaljplaner för att möjliggöra byggande av bostäder, förskolor, särskilda boenden, industrilokaler, gång- och cykelvägar med mera. I samband med detaljplanearbetet har utredningar gjorts då det gäller geoteknik, naturvärden, buller med mera, utöver prövning om planen kan ha så stor påverkan på miljön att en miljökonsekvensbeskrivning ska upprättas.

Uppföljning av översiktsplanens genomförandeåtgärder avseende den fysiska planeringen redovisas i tabellerna nedan. De flesta åtgärder är antingen genomförda eller pågår. Det finns få åtgärder där arbete inte bedöms pågå.

	Arbete/ insatser är genomförda	Arbete/ insatser pågår och är delvis genomförda	Arbete/ insatser pågår ej	Kommentarer
Genomförande				
Kommunfullmäktige har beslutat delta i Fossilfritt Sverige. Detta innebär att kommunen förbinder sig att vidta åtgärder som leder mot ett fossiloberoende.		Åtgärder arbetas med löpande, bland annat har kommunen tagit fram en koldioxidbudget och ställt krav på el-bilar inom kommunen.		
Kommunfullmäktige har antagit riktlinjer för bostadsförsörjningen för Vännäs kommun 2016–2020. Av programmet framgår att invånarantalet beräknas öka med ca 600 personer under planperioden, vilket innebär att det erfordras ett tillskott på ca 300 lägenheter fram till år 2030.	Bostadsförsörjningsprogrammet har nyligen reviderats, antogs av kommunfullmäktige 2024-04-29, KF § 30			
Utbyggnad av flerbostadshus planeras delvis genom nyexploatering, delvis genom sanering och förtätning i Vännäs och Vännäsby tätorter och med inriktning mot olika upplåtelseformer. Småhus-bebyggelse planeras inom olika villaområden i Vännäs och Vännäsby, men även på landsbygden.		Detaljplanering pågår löpande		

<p>Ett nytt särskilt boende med 40 platser, med möjlighet till utbyggnad av ytterligare 40 platser, är planerat att byggas i Vännäs och stå färdigt under år 2020</p>	<p>Detaljplan är framtagen för vård och kontor, har laga kraft men projektet är nedlagt.</p>			<p>Behov av ett inriktningsbeslut för markområdet är lyft till politiken gäller båda sidor om Östra Järnvägsgatan från Bussgräns till väg 92</p>
<p>Vid prognos av antalet förskolebarn fram till år 2025 framgår ett behov av ytterligare tio avdelningar. Områden för förskoleverksamhet har i översiktsplanen avsatts i Vännäs och Vännäsby</p>	<p>Detaljplan för skolverksamhet är framtagen och fått laga kraft, en i Vännäs och en i Vännäsby.</p>	<p>Förskolan i Vännäs har varit ute på upphandling och planerad byggstart är sommaren 2024</p>		<p>Förskolan i Vännäsby finns inlagd i kommunens investeringsbudget men projektet är inte påbörjat ännu.</p>
<p>Framtagande av Grön plan, innefattande bl.a. naturvård, ekologisk kompensation, gröna stråk och grön infrastruktur, bör påbörjas så snart länsstyrelsen tagit fram regionala handlingsplaner för grön infrastruktur.</p>	<p>Naturvårdsplanen är framtagen och behöver inarbetas i kommande översiktsplan.</p>			<p>Grön plan som även innefattar kommunens gröna stråk är tänkt att påbörjas under 2025 med Länsstyrelsen och Lantmäteriets underlag som stöd, tillhandahållna 2024.</p>
<p>Revidering av kommunens kulturmiljöprogram kan bli aktuell när värdebeskrivningar utifrån inventering av länets kulturmiljöer fastställts av Riksantikvarieämbetet.</p>		<p>Revidering av kommunens kulturmiljövärdsprogram påbörjades under 2023 och förväntas färdigställas under 2024/2025</p>		<p>Riksantikvarieämbe tes tänkta arbete omfattade inte bebyggelsemiljö och kommunen har inte kunnat ta hjälp av någon inventering. Kommunens kulturmiljöprogram är förlegat och därför har arbetet påbörjats, i samarbete med Länsstyrelsen.</p>

<p>Strandpromenaden mellan Marahällabron i Vännäs och Brånsbron i Vännäsby samt vidare mot Ume- och Vindelälvens sammanflöde har en stor utvecklingspotential</p>	<p>En detaljplan för strandpromenaden är framtagen vilket resulterat i många bryggföreningar men även andra attraktioner efter strandpromenaden så som bikepark, aktivitetsanläggning med bla skateramp mm.</p>	<p>En förstudie inom LONA vid Broborg/Rompa är påbörjad, för att se över möjligheten till att göra älvsmötet tillgängligt, förstudien ska slutrapporteras våren 2024.</p>		<p>Iordningställandet av tillgänglighetsanpassad stig till älvsmötet är tänkt att länkas med Trafikverkets kommande byggnation av gång- och cykelbro över Vindelälven, i höjd med E12. Kommunen planerar även en större parkeringsyta i nära anslutning.</p>
<p>Fritidsområdet i Vännäs får fortsätta utvecklas som fritids- och rekreationsområde. Området vid Gothnelliska halvön har avsatts som utvecklingsområde för natur och friluftsliv och kan med gångbroar sammankopplas med t ex Fritidsområdet samt stärka sambandet mellan Vännäs och Vännäsby tätorter</p>	<p>En hängbro över till Gothnelliska halvön från fritidsområdet är byggd, på ön är stigar, grillplatser med mera färdigställd, skötselplanen utgår ifrån naturvårdsinriktad avverkning inom området. En övergripande friluftslivskartering för områden inom tätort är framtagen och en utvecklingsplan för fritidsområdet är antagen.</p>			<p>Till utvecklingsplanen hör även en framtagen åtgärdslista med drift och underhållsgärder samt utvecklingsförslag. Åtgärder och utvecklingsförslag har påbörjats under 2024 och det finns avsatta medel även för 2025.</p>
<p>Middagsberget är en fritidsanläggning för utförsåkning med ambitioner att kunna utveckla området med förbättrade nedfarter och kompletterande aktiviteter.</p>	<p>Ny väg till anläggningen är utförd 2020. En ny barnbacke är anlagd och längdskidsspår dras upp i området. Utökning av parkeringsområdet är utfört.</p>			
<p>Ombyggnad av E12 mellan Kulla-Norrfors och Brattby-Vännäs till mötteseparerad 2+1-väg har hög prioritet för kommunen i den Nationella planen för vägtransportsystemet</p>	<p>Prioriteras i den nationella planen, Etapp1, Kulla-Norrfors är prio 1.</p>	<p>Kommunen har förstärkt samarbetet med Trafikverket gällande inspel om kommunens kommande behov</p>		<p>Trafikverket har påbörjat en översyn av gällande trafik/vägplan inom Vännäsby vid Hemberget och mot korsning till Lycksele samt väg 92 vid Penglund/Norrholm. Dialogmöten har hållits kring olika</p>

				korsningslösningar samt kommunens tanke om att lägga ut verksamhetsmark i korsning mot Lycksele och övriga behov inom berörda områden. Markanvändning och förslag på infrastrukturändringar behöver studeras inom ramen för översyn av gällande översiktsplan.
Åtgärdsvalsstudier (ÅVS) för planerade väg- samt gång- och cykelvägsprojekt kommer att behöva tas fram. Bland annat en ÅVS för gång- och cykelväg från Nöjesgatan till E12 i Vännäsby.		ÅVS är framtagen av Trv för sträckan Nöjesgatan – E12.		Trafikverket planerade gång- och cykelbro över Vindelälven kommer inte att genomföras under 2024 som var planerat. Kommunen framförde att GC-vägen som ligger i framtagen ÅVS ändå kan utföras då det inte är avhängt av varandra. Planering för åtgärd pågår hos TRV och dialog med kommunen har påbörjats i det arbetet.
Handlingsplanen till den antagna trafikstrategin för Vännäs kommun ska genomföras och följas upp	Kontinuerlig uppföljning görs, läs mer under rubrik "Trafikstrategin"			
Enligt kommunens bredbandsstrategi är visionen att 95 % av alla kommuninvånare och lokalt verksamma företag senast år 2020 ska ha tillgång till bredband.	Målet är uppnått.			Kommunen har tagit fram en ny strategi för utbyggnad av bredbandsnätet, vilken kommer att inarbetas inom kommande översyn av översiktsplanen.
Ett tågstopp utefter stambanan i Tväråbäck skulle innebära värdefulla pendlingsmöjligheter för de boende i området och öka områdets attraktivitet,		Pågående arbete i dialog med Trafikverket, inspelad som brist.		

Ur risk- och sårbarhetssynpunkt planeras en reservvattentäkt i Ulriksdal alt. samverkan med Umeå kommun om en vattentäkt inom Vännäs kommun.		Flertalet utredningar genomförda och principiellt platsförslag finns.	Arbetet är för närvarande pausat	Saknas politiskt investeringsbeslut/medel om fortsatta utredningar för att etablera en reservvattentäkt.
Kommunen avser senast år 2020 ha antagit en Dagvattenstrategi med tydliga riktlinjer hur dagvattnet ska omhändertas i framtiden, särskilt med tanke på befarade klimatförändringar.	Dagvattenstrategi antogs i Kommunfullmäktig ejuni 2021.			En vattentjänstplan togs fram under 2023, i enlighet med ny lagstiftning och ska inarbetas i kommande översyn av gällande översiktsplan.
Beslut har tagits bland Umeåregionens kommuner kring ett gemensamt insamlingssystem av hushållsavfall. Kommunerna har enats om införande av ett s.k. fyrfackssystem med start år 2020.		Fyrfackssystemet ändrades till obligatorisk matavfallsinsamling under år 2020. Inväntar beslut om fastighetsnära insamling, arbetet pågår i Regionen.		Ny lagstiftning är antagen men hur den ska implementeras inom kommunen är ännu inte beslutat.
Nuvarande deponianläggning på Starrberget beräknas räcka till slutet av planperioden. Dessförinnan behöver kommunen planera och miljöpröva ny lokalisering av deponi. Ett markområde har avsatts i anslutning till befintlig anläggning		Beslut har tagits att avveckla deponianläggningen senast 2021, arbetet slutfördes våren 2023. Däremot står arbetet stilla avseende ny lokalisering av deponianläggning.		
Kommunens energistrategi ska revideras under år 2018 med utblick mot år 2030. Vid nyproduktion av lokaler och bostäder ska energisnåla lösningar och material som är miljövänliga och återvinningsbara eftersträvas. I strategin ska ingå laddinfrastruktur för kommunen.			Arbete pågår ej	Visst förberedande arbete och inhämtande av information har utförts men revidering av strategin är inte påbörjad.

Energimyndigheten förslår framtagande av en nationell solkarta som kan användas som underlag vid planering.			Arbete pågår ej	Kommunen bevakar energimyndighetens hemsida för information
Översyn av tematiskt tillägg för vindkraft		Vännäs kommun deltar i en gemensam upphandling tillsammans med Umeåregionen, innefattar en uppdatering av nuvarande områden samt en analys av eventuellt nya områden.		I utredningen ingår det även en analys av möjligheterna för solkraftsel.
Inriktningen är att under år 2018 kunna slutföra invallningsförrättningen, bilda Brån-Strand-Berg-Överboda invallningsföretag samt påbörja första etappen av återställning av dessa vallar. Inriktningen är också att påbörja invallningsförrättningen för Östra Spöland.	Invallningsarbetena för Brån-Strand-Berg klar 2020.	Invallningsförrättning för Östra Spöland pågår		
Länsstyrelsen har för avsikt att ta fram skyfallskartor för länets kommuners centralorter. Dessa kan användas som underlag vid planering.	Skyfallskartering för Vännäs och Vännäsby är framtagna och levererade.			
Vatten- och avloppsplan ska tas fram senast år 2020	VA-plan antagen 2021-06-07			

Luftkvalitetsmätning i tätorterna bör genomföras			Ej påbörjat	Denna behöver säkerställas i handlingsplanen inför kommande översyn av gällande översiktsplan
En översiktlig kartläggning av väg- och tågtrafikbuller för Vännäs och Vännäsby tätorter har gjorts som underlag inför framtida plan- och bygglovsärenden	Utfört, underlag finns framtaget, bör kollas upp om det tar höjd för framtida tågtrafikbuller, om inte så bör den revideras.			Kontakt med konsult är tagen för revidering av underlag
Målsättningen är att binda samman gröna stråk med gång- och cykelvägar, vattendrag m.m. samt att bostadsnära natur bör finnas inom 300 meter från bostäder, särskilt boende, skolor och förskolor,		Framtagen friluftsvägar berör delar av detta samt det "gröna stråk" som kommunen har byggt från järnvägstunneln till torget.		Grön plan som även innefattar kommunens gröna stråk är tänkt att påbörjas under 2025 med Länsstyrelsen och Lantmäteriets underlag som stöd, tillhandahållna 2024.
En plan för återplantering av tätorternas träd och planteringar bör tas fram,			Plan ej framtagen, arbete pågår ej.	Återplantering sker inom ramen för kommunal verksamhet dock har arbetet med planen stått stilla de senaste åren.
Det pågående centrumplanarbetet för Vännäs är inriktat på att åstadkomma en tydligare trafiksituation framför Järnvägsstationen, en säkrare trafikmiljö till och runt Vegaskolan samt att tillskapa en torgplats i anslutning till parkmiljön.	Framtagandet av Detaljplan Centrumplan har lagakraft och anläggandet av torgplats har därefter kunnat genomföras. En del av säker skolväg är anlagd inom projektet "Gröna stråket".	Parkmiljö samt det fortsatta arbetet med säkrare trafikmiljö till och runt Vegaskolan fortgår.	Arbetet med trafiksituationen vid Järnvägsstationen ligger för närvarande vilande.	Kommunen har tillsammans med Trafikverket tagit fram en åtgärdsvalstudie, år 2016, men det har ännu inte fallit ut några utförda åtgärder av Trafikverket.

Kvarstående synpunkter från Länsstyrelsens granskningsyttranden:

- Länsstyrelsen förordar att riskobjekt och samhällsfunktioner av betydande vikt, inkluderat sammanhållen bostadsbebyggelse lokaliseras utanför områden som hotas av högsta dimensionerande flöde.
- I översiktsplanen finns tydliga ställningstagande kring framtida mark- och vattenanvändning i anslutning till Vindelälven och de riksintressen som berörs där. För övriga riksintressen framgår ej lika tydligt hur kommunen i planeringen avser att tillgodose riksintressena.
- Av planen framgår inte tydligt hur kommunen avser att följa gällande miljö kvalitetsnormer för vatten eller hur kommun bedömer att planen påverkar möjligheten att nå miljö kvalitetsnormerna för vatten.
- Synpunkter om vidare beskrivning av jordarterna längs stränderna kvarstår.

8.2 UTREDNINGSSOMRÅDEN FÖR BOSTÄDER

I översiktsplanen identifierades även ett antal utredningsområden för bostäder. Dessa innebär områden som kan vara aktuella för bebyggelse. Det kan dock finnas konflikt med andra planeringsintressen och ytterligare bebyggelse, vilket förutsätter vidare utredningar. Nedan följer en sammanställning av genomfört arbete avseende utredningsområdena.

Utredningsområde	Genomfört arbete	Kommentarer
Olofsborg	Detaljplan antagen 2019, innefattar ett markområde för skola, mark för flerbostadshus och en småhustomt samt ett större grönområde för dagvattenhantering.	Har varit objekt för markanvisning och intresse från flera aktörer men ännu inte bebyggd.
Kv. Fabriken	Detaljplan antagen, 2021. Inom planområdet äger kommunen 4 stycken småhustomter, varav 2 är bebyggda samt ett större markområde avsatt för förskoleverksamhet.	Förskolan ligger i budget att vara färdigställd 2027. En privat markägare äger resterande 15 småhustomter som de har till försäljning.
Villastigen (Zodiaken)	Detaljplan antagen 2023, möjliggör uppförandet av 14 nya småhus samt möjlighet till utökad byggrätt för befintlig bebyggelse och odlingslotter.	Planen har ännu inte fått laga kraft, kommunen inväntar svar från Mark- och miljööverdomstolen.

Norra promenaden	Planbesked finns och undersökning om betydande miljöpåverkan är utförd. Planen är inte påbörjad	Inväntar domstolens beslut för DP Zodiaken.
Hemberget	Inom markområdet finns redan en antagen detaljplan från 1990-talet. Den behöver däremot ändras något för att bättre överensstämma med dagens behov.	Planområdet saknar helt infrastruktur i form av gata, vatten och avlopp.
Göransvägen/Mikaelsvägen	Kommunen äger inte än all mark och planläggning har inte påbörjats.	Detta markområde är angett som ett prioriterat område för planläggning inom Vännäs tätort, på grund av närheten till centrum, kollektivtrafik och kommersiell service, men har inte kunnat införlivas pga att kommunen inte äger marken.
Nybyområdet	Planbesked finns, undersökning om betydande miljöpåverkan är påbörjad. Naturinventering samt en utredning om förorenad mark behöver utföras inom ramen för detaljplanen.	Planen innefattar även en privat fastighetsägare söder om utpekat markområde. Totalt skulle detaljplanen kunna ge möjlighet till 40–50 småhustomter.
Södra Nybyområdet	Sökt planbesked blev nekat av plan- och miljönämnden då inriktningen för markområdet har ändrats politiskt.	Detta markområde behöver ses över vid revidering av den fördjupade översiktsplanen för Vännäs och Vännäsby
Västra Nybyområdet (väst om Göransvägen)	Kommunens inriktning för detta markområde har ändrats, marken anses av LRF att ha ett högt brukningsvärde för jordbruksverksamhet.	Detta markområde behöver ses över vid revidering av den fördjupade översiktsplanen för Vännäs och Vännäsby. Kommunen behöver ta ett mer tydligt ställningstagande till jordbruksmark inom fysisk planering.

8.3 FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN FÖR TÄTORTERNA VÄNNÄS OCH VÄNNÄSBY

På det stora hela har de utpekade markområdena varit ett stöd vid framtagandet av detaljplaner. Det har dock de senaste åren uppdragats ett behov av översyn för att kartan ska gå i linje med gällande politisk viljeinriktning men även de behov som finns från marknaden. Två utpekade markområden för bostäder inom Vännäs tätort, varav ett som är lokaliserat väst om Mikaelsvägen och även innefattar mark för skolverksamhet har politiskt ändrat inriktning. Ställningstagande för vilken markanvändning som ska läggas ut inom dessa områden behöver förtydligas och beslutas inom ramen för kommande

översiktsplan.

Revidering av FÖP:en behöver klargöras och färdigställas samtidigt som antagande av kommande översiktsplan. Viktigt är att det läggs ut tillräckligt stora markområden för att täcka det kommande långsiktiga behovet av bostäder, skolor och verksamheter. Kommunens kommande riktlinjer för bostadsförsörjning kommer att vara vägledande men politiken behöver även ta ett beslut om hur Vännäs ska växa geografiskt.

8.4 LANDSBYGDSUTVECKLING I STRANDNÄRA LÄGEN, TEMATSIKT TILLÄGG TILL ÖVERSIKTSPLAN

Kommunen har idag två framtagna dokument där ett är det ursprungliga tematiska tillägget LIS-planen, antagen 2013 och det andra är ett tillägg till det tematiska tillägget, antagen 2020. Kommunen gör bedömningen att samtliga utpekade LIS-områden bör sammanställas i ett och samma dokument och att arbetet med att kombinera underlagen bör utföras under kommande planperiod. Vid detta arbete bör även Länsstyrelsens kvarstående synpunkter inarbetas. Eventuella lagändringar gällande strandskyddslagstiftningen kan komma att innebära att LIS-planen behöver omarbetas. Men till dess att lagändring sker bedömer kommunen att utpekade områden ska kvarstå i sin helhet men att avvakta utpekandet av ytterligare områden.

Kvarstående synpunkter från Länsstyrelsens granskningsyttranden:

- Det behövs en mer detaljerad bedömning gällande MKN vatten och påverkan som kan ske när det blir aktuellt att utveckla respektive LIS-område eftersom detta inte finns med i nu antagen plan.
- Länsstyrelsens synpunkter i yttrandet gällande nämnda rekommendationer kring översvämning kopplat till höga flöden i vattendrag.
- Att geotekniska aspekter såsom säkerhetsfrågor avseende skred, ras och erosion alltid ska klarläggas i planskedet och inte skjutas på efterföljande planering.

8.5 VINDKRAFTSPPLAN FÖR UMEÅREGIONEN, TEMATISKT TILLÄGG TILL ÖVERSIKSTPLAN.

Inom vindkraft pågår en snabb teknikutveckling, samtidigt som det är stora förändringar på gång inom energisystemet i norra Sverige. Vindkrafttekniken utgår från fler tillståndprocesser för vindkraft där vindkraftverken får totalhöjder mellan 250 och 300 meter. Genom högre totalhöjd blir vindkraftverken starkare och får mer stabila vindförhållanden och kan därmed producera betydligt mer elenergi per vindkraftverk. Lokalt inom ett område innebär det färre vindkraftverk, eftersom större vindkraftverk behöver placeras glesare och därmed också mindre påverkan på markmiljön genom vägnät, elnät och kranuppställningsplatser. Högre vindkraftverk ger en mer dominerande påverkan på landskapsbilden och syns längre. Teknikutvecklingen kring torn kan också innebära nya lösningar med träorn eller stagade torn för höga tornhöjder. Det sker också en kontinuerlig uppbyggnad av kunskap kring vindkraftens miljöeffekter.

Sedan vindkraftplanen antogs har det inte kommit några större kunskapssammanställningar från Naturvårdsverket. Flera pågående utredningar kan komma att påverka den kommunala vindkraftsplaneringen i kommunen, bland annat den nationella strategin för storskalig vindkraftsutbyggnad. För vindkraftplanen gäller även förändringarna i miljöbalken och planens miljökonsekvensbeskrivning, se rubrik *Övergripande förändringar*, punkt 5.

Kommunen deltar i ett arbete inom Umeåregionen med att arbeta fram en reviderad version av Umeåregionens vindkraftplan. Planen utgör kommunernas ställningstagande kopplat till mark- och vattenanvändning gällande vindkraft, vilken används som underlag i bedömningar kopplat till etableringar. Till detta ska även en förstudie gällande solkraft tas fram som visar på möjligheter och risker samt kan fungera som underlag för ställningstaganden gällande markanvändning för solkraft.

Mål för projektet är:

- En reviderad gemensam Vindkraftplan för Umeåregionen är förankrad i respektive kommunfullmäktige
- Vindkraftplanen innehåller ställningstaganden för mark- och vattenanvändning, vilket underlättar bedömningar av etableringar för vindkraft och solkraft.

Kvarstående synpunkter från Länsstyrelsens granskningsyttranden:

- Kumulativa effekter, särskild på landskapsbild, fågelfauna och rennäringen bör bedömas över kommungränser (även i Västernorrland).
- Riksintresse kulturmiljö redovisas inte i MKB:n under konkurrerande riksintressen. Brister i redovisningen av framför allt riksintresse för kulturmiljö och kommunikationer.
- Riksintresse rennäring kan beskrivas tydligare då dessa motstående intressen mest sannolikt inte alltid kan samverka.

8.6 BOSTADSFÖRSÖRJNINGSPROGRAM

Bostadsförsörjningsprogrammet som upprättades 2016 är det som har ingått inom ramen för denna aktualisering. Vid framtagandet av det nya programmet, som antogs 2024-04-29, KF § 30, konstateras det att tidigare program har varit mycket rättvisande. Den bedömning och prognos som gjordes 2016 av kommande års bostadsutveckling har stämt väldigt väl. De markområden som utpekades i översiktsplanen har varit ett mycket bra stöd i planeringen. Med tanke på den mark som idag är planlagd, av den tidigare utpekade markanvändningen för bostäder, berättar om vilken storleksordningen på yta som kommunen behöver ta höjd för inför kommande översiktsplan för att möta den minst lika höga efterfrågan.

8.7 DAGVATTENSTRATEGI

Dagvattenstrategin är antagen 2021-06-07 och är giltigt fram till 2035. Då strategin är nyligen antagen och dess innehåll relevant bedöms den som aktuell. Dagvattenstrategins syfte är att arbeta fram långsiktiga och hållbara tillvägagångssätt att hantera dagvatten på. Denna plan kommer aktualitets prövas och inkluderas i kommunens vattentjänstplan inför nästa iteration, vilken är nästkommande mandatperiod. Nedan tabell visar bedömd uppfyllelse av i strategin angivna mål.

Arbete/ insatser är genomförda	Arbete/ insatser pågår och principer tillämpas i de flesta fall/åtgärder planeras för	Princip tillämpas aldrig eller sporadiskt	Kommentarer
--------------------------------------	---	--	-------------

Dagvattenstrategi				
Dagvatten bör hanteras på ett sådant sätt att vattenkvalitén i recipienten inte försämras		Nya dagvattensystem föregås av utredningar för att inte försämra recipienternas miljö kvalitetsnormer		
Dagvattenhanteringen ska planeras utifrån höga nederbörds mängder och följa klimatförändringen.	Dagvattensystem för nya planområden dimensioneras för ett 20-års regn samt med en klimatkfaktor på 1,2.			
Det ska alltid eftersträvas att föroreningar ska förebyggas vid källan.		Där det är möjligt och lämpligt tillämpas lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD).		
Öppen dagvattenhantering ska främjas i största möjliga mån.		Där det är möjligt och lämpligt används öppna dagvattenhanteringssystem som dammar och/eller infiltrationsbassänger		
I planstadiet ska lösningar möjliggöra en god, hållbar och säker dagvattenhantering som är gångbar över tid.	I planstadiet ingår alltid en dagvattenutredning vars syfte innefattar bland annat god, hållbar och säker dagvattenhantering över tid.			

8.8 VA-PPLAN

VA-planen är antagen 2021-06-07 och är giltigt fram till 2035. Då planen är nyligen antagen och dess innehåll relevant bedöms den som aktuell. Denna plan kommer aktualitetsprövas och inkluderas i kommunens vattentjänstplan inför nästa iteration, vilken är nästkommande mandatperiod. Syftet med VA-planen är att ha tydliga, långsiktiga och strategiska riktlinjer och åtgärder för en hållbar vatten- och avloppsförsörjning inom kommunen. Nedan tabell visar bedömd uppfyllelse av i strategin angivna mål och åtgärder.

	Arbete/ insatser är genomförda	Arbete/ insatser pågår och principer tillämpas i de flesta fall/åtgärder planeras för	Princip tillämpas aldrig eller sporadiskt	Kommentarer
Åtgärdsplan för kommunen i stort				
Öka medvetenheten hos kommun- medborgarna om VA- frågor.		Arbete som pågår löpande genom exempelvis informations- kampanjer genom utskick/ nyhetsbrev och lättillgänglig information på kommunens hemsida		
Arbeta för att ha en god samverkan med framför allt angränsande kommuner samt övriga kommuner i Västerbotten.	Pågår löpande genom nätverk så som VA- samverkan (VA- sen), Kransen och miljösamverkan Västerbotten			
Färdigställa nödvatten plan		Arbete påbörjat - förväntas vara klart 2024/2025		
Slutföra första säkerhetsskyddsanaly- sen för VA- verksamheten.	Färdigställt			
Upprätta kretsloppsanpassad hantering av avloppsslam.			Arbete påbörjat men lösning på slam- hanterings- frågan ej nära	

	Arbete/ insatser är genomförda	Arbete/ insatser pågår och principer tillämpas i de flesta fall/åtgärder planeras för	Princip tillämpas aldrig eller sporadiskt	Kommentarer
--	--------------------------------------	---	--	-------------

Åtgärdsplan inom kommunalt verksamhetsområde				
Etablera ny reservvattentäkt.		Flertalet utredningar genomförda och principiellt platsförslag finns. Närmare undersökningar krävs i form av bland annat provpumpningar och provtagningar.		Saknar politiskt investeringsbeslut för att gå vidare med utredningarna. Fortsatt arbete är för närvarande pausat.
Skapa en långsiktig plan för utveckling av VA-taxan.			Arbete ej påbörjat	Denna åtgärd behöver omformuleras och ett inriktningsbeslut behöver tas, ingår i kommande översyn
Investeringsplaner för vattenverken.		Utredning avseende investeringsbehov för vattenverket förväntas vara klar 2024		
Investeringsplaner för reningsverken.		Utredning avseende investeringsbehov för Vännäsby avloppsreningsverk är pågående och förväntas vara klar under 2024.		
Långsiktigt plan för renovering av ledningsnät		Arbetet med förnyelseplan för ledningsnätet har pågått sedan 2023 och förväntas vara klar under 2025.		

Arbete/ insatser är genomförda	Arbete/ insatser pågår och principer tillämpas i de flesta fall/åtgärder planeras för	Princip tillämpas aldrig eller sporadiskt	Kommentarer
--------------------------------------	---	---	-------------

Åtgärdsplan utanför kommunalt verksamhetsområde				
Upprätta en plan för inventering av enskilda avlopp för att kunna prioritera områden där det finns störst behov av tillsyn		Arbete pågår i samråd med Länsstyrelsen och förväntas vara klart under 2024		

och åtgärder.				
Upprätta formella områdesskydd för alla vattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m ³ /dygn			Arbete ej påbörjat	
Revidering av befintliga områdesskydd			Arbete ej påbörjat	
Se över och uppdatera Informations-material om enskilda avlopps- och dricks-vattenanläggningar.	Utförs löpande			
Upprätta en arbetsprocess för utbyggnad av kommunalt VA.			Arbete ej påbörjat	
Inrätta och utföra utbyggnad av det kommunala verksamhetsområdet		Verksamhetsområden upprättas efter behov när nya bostadsområden upprättas. Styrts av utformandet och lansering av detaljplaner.		

8.9 TRAFIKSTRATEGI

Uppföljning av trafikstrategin är gjord löpande sen antagande, de flesta av de stråk som utpekades som brister i gång- och cykelnätet är åtgärdade och bebyggda. De flesta av de i handlingsplanens upptagna åtgärder är utförda och en revidering av strategin bedöms som behövlig.

	Arbete/ insatser är genomförda	Arbete/ insatser pågår och är delvis genomförda	Arbete/ insatser pågår ej	Kommentarer
Åtgärd				

Trafikstrategin ska utgöra underlag för kommande samhällsplanering	Trafikstrategin utgör underlag i kommunens samtliga framtagna detaljplaner sen strategins antagande		Rutin för användandet av strategin finns och är införlivat i det kommunala arbetet.
Samhällsplaneringen ska främja förtätning inom och mellan Vännäs och Vännäsby		Strategins syfte inom samhällsplaneringen beaktas inom kommunens samtliga framtagna detaljplaner sen strategins antagande	Löpande arbete
Nya bostäder på landsbygden ska planeras inom befintliga kollektivtrafikstråk		Kommunen tar detta i beaktan vid ansökan om förhandsbesked	Löpande arbete
Nya bostadsområden utformas så att gång-, cykel- och kollektivtrafik prioriteras	Trafikstrategin utgör underlag i kommunens samtliga framtagna detaljplaner sen strategins antagande		Prioriteringen är ibland svår att få till i redan befintliga bostadsområden och redan exploaterad mark men de oskyddade trafikanternas behov sätts alltid högt.
Verka för alternativa drivmedel	HVO100-station finns i Vännäsby. Elladdstolpar för allmänheten är uppförda både i Vännäs och Vännäsby.		Lagkraven har skärpts för anläggandet av ledningsinfrastruktur för flerbostadshus och andra byggnader som har ett större antal parkeringsplatser.
Genomföra en parkeringsutredning	Kommunen har genomfört två olika parkeringsutredningar, år 2016 samt år 2022, i syfte att säkerställa tillgången till allmänna parkeringsplatser inom Vännäs centrum		Båda utredningarna visade på att det finns tillräckligt med allmänna parkeringar inom centrum.

Verka för ett utökat gång- och cykelvägnät längs statliga vägar	Löpande spelar brister in till Trafikverket och region Västerbotten			Det är viktigt att kommunens önskemål samt tydlig motivering till behovet kommer in till Region Västerbotten i tid för att ha en chans att komma med i läns-transportplanen. Dock så har utfallet från denna varit väldigt sparsam senaste årtiondet.
Drift- och underhåll ska skötas så att gående och cyklister känner sig prioriterade året om	Dessa stråk prioriteras året runt.			Gör stor skillnad för möjligheten att välja gång eller cykel som färd sätt. Är ett löpande arbete.
Tillgänglighetsanpassa busshållplatser	Kommunen samarbetar med kollektivtrafiken, vilka ansvarar för frågan.			Lagkrav
Tillgänglighetsanpassa gångpassager och övergångställen	Kommunen samarbetar med Trafikverket avseende deras gator, nya på kommunala gator utförs tillgänglighetsanpassat			Lagkrav
Göra en hastighetsöversyn av tätorterna			Kommunen har haft som avsikt att lyfta beslut om framtagande av en översyn som baseras på skriften "rätt fart i staden" inom POM men har inte prioriterats.	En åtgärd som kan innebära stora trafik-säkerhetsvinster
Säkerställa antalet pendelparkeringar	Inom Vännäs tätort är utbudet utökat	Utbyggnad av Vännäsby pendelparkering är påbörjad, tänkt att färdigställas under 2025		Detaljplaner som medger utbyggnad är antagna.

Anlägga tillräckligt med cykelparkeringar	Detaljplan inom centrum antagen som avsätter särskild mark för cykelparkering.			Ett löpande arbete i takt med att kommunen växer.
Arbeta för att minska halkolyckor	Sandning. Lager i karta finns för markering av inkomna anmälningar. Stäms av löpande och prioriteras och avstäms med säsongentreprenör.			
Inventera och sätta upp gatunamnskyltar samt vägvisare för cyklist		Inventeringen är klar och skyltarna är på väg men ännu inte uppsatta		
Ändra eventuellt felaktiga trafikföreskrifter	Samtliga trafikföreskrifter är genomgångna och ändringar är gjorda där det har krävts.			Arbetet behöver pågå fortlöpande i takt med att samhället växer, nya gator anläggs och andra behov uppstår.
Införande av parkeringsövervakning	Införandet är klart, beslut togs 2020. Åtgärden är även kompletterad med datumparkering samt tidsbestämd parkering med parkeringsskiva inom centrumkärnan.			
Skyltning av strandpromenaden för gång- och cykeltrafik	Framtagen LTF samt skyltning är utförd.			Framförandet av klass II mopeder, motorcyklar, hästar osv är inte tillåtet.

8.10 NATURVÅRDSPLAN

Framtagen efter att nu gällande översiktsplan blev antagen. Det saknas tydlig koppling till gällande översiktsplan samt vindkraftsplan och torde gå att införlivas av en kommunövergripande grönplan. Bedömningen är därför att denna plan behöver ses över i samband med att kommande översiktsplan antas.

8.11 KULTURMILJÖVÅRDSPROGRAM

Nuvarande program är framtaget 1994. Arbeta med uppdatering pågår där syftet är att se över befintliga kulturmiljöer som idag ingår inom kommunens gällande kulturmiljövårdsprogram, uppdatera bebyggelsen och miljöernas status och kontrollera att inget område saknas i sammanställningen.

9. Sammanfattande bedömning av aktualitet

Den samlade bedömningen är att de flesta dokument fortfarande fungerar som ett bra stöd för det kommunala arbetet men att vissa kan behöva ses över, allt från formalia så som register, bättre rubriksättningar osv. till mer ingående revideringar. Utifrån den utgångspunkten är de flesta av dokumenten att bedöma som aktuella. Nedan tabell visar i korta drag aktualiteten och de underliggande behoven av revidering för respektive dokument.

Dokument och år för antagande	Hänt sen antagande	Aktuell	Behov av revidering	Motivering
Översiktsplan, 2018	Nationella, regionala och kommunala mål och strategier, planeringsunderlag, förändringar av riksintressen och allmänna intressen har tillkommit.	Till största del	Ta fram en förteckning till ÖP-kartan, redigera de texter som hör ihop med de underliggande dokumenten som ska revideras. Lägga till sådant som tillkommit. I övrigt annat som kan inkomma under utställningstiden inför kommande antagande.	Bedöms utgöra den vägledning och stöd som är dess funktion men underlaget behöver ses över för att kunna fortsätta att vara ett stöd för kommande planering. Översiktsplanen bör även utformas i digitalt format enligt ny lagstiftning.
Fördjupad översiktsplan Vännäs och Vännäsby tätort, 2018	Utredningsområden för bostäder och skola har planlagts och är delvis redan bebyggda, nya behöver läggas ut. Politiken har gett uttryck för ändrad inställning gällande delar av utpekad markanvändning.	Delvis	Förutom att kartan behöver ses över och att nya markområden behöver läggas ut bör även ett tillhörande dokument finnas med vägledande text avseende kartan.	Markområden som är utlagda för bostäder, verksamheter och skola behöver utökas och ändras så den bättre stämmer överens med den politiska viljeinriktningen samt tar höjd för framtida planering.
LIS-plan inkl. tillägg till LIS-plan, 2013 och 2020.	Flera av de utpekade LIS-områdena har bebyggts.	Ja	De två antagna dokumenten behöver slås samman	Bedöms utgöra den vägledning och stöd som är dess funktion.

Vindkraft i Umeåregionen 2010	Nationell strategi för vindkraftsutbyggnad. Snabb teknikutveckling. Förändringar av riksintressen och allmänna intressen har skett.	Nej, rev. pågår	Ny uppdaterad vindkraftsplan är under framtagande tillsammans med Umeåregionen, förutsättningar för solenergi ingår.	Dokumentet kan till viss del ses som föråldrat och behöver revideras.
Bostadsförsörjningsprogram, 2016	Uppföljning visar att byggnation i stort har skett enligt BFP samt att tillväxtprognos har varit rättvisande.	Nej, rev. pågår	Planperioden har löpt ut	Nytt bostadsförsörjningsprogram är antaget 2024-04-29, KF § 30.
Dagvattenstrategi, 2021	Nyligen framtagen	Ja	Nya planeringsmål, textstatusklassningar och nytt planeringsunderlag, textsockelhöjd kan behövas tas fram.	Identifierat förbättringsbehov /fortsatt arbete kan till stor del hanteras i kommande VA-plan.
Naturvårdsplan, 2017	Brister i kopplingen till rådande översiktsplan har uppmärksammats	Delvis	Bedöms lämpligen revideras och inarbetas i kommande arbete med framtagandet av en grönplan.	Beskrivningar och analyser bedöms relevanta. Vissa slutsatser motsäger dock nuvarande översiktsplans slutsatser.
VA-plan, 2021	Nyligen framtagen	Ja	Ska ses över kontinuerligt.	Är aktuell i sin helhet och kommer att ingå som underlag i kommande översiktsplan och planering av nya markområden för kvartersmark
Trafikstrategi, 2016	Flertalet av GC-vägar är byggda, implementering av trafikövervakning är utförd, mm.	Delvis	Framtagande av ny trafikstrategi med uppdaterade kartunderlag, inklusive handlingsplan, behöver tas fram så att den fungerar som ett tillräckligt gott stöd för kommande planering.	Utpekade stråk och framtagen handlingsplan behöver revideras då flertalet av dessa objekt som anges som saknade är åtgärdade och det saknas utvecklingsanalys för framtida planering.
Kulturmiljövårdsprogram, 1994	Behovet av en översyn av kulturmiljöprogrammet har uppmärksammats.	Delvis, rev. pågår	Ja, framtagande av ett nytt program pågår under 2024/2025	Dokumentet kan till viss del ses som föråldrat, det finns bland annat utpekade byggnader som inte längre finns. Mer djupgående och tydligare analys och inventering behövs.

10. Kommande översiktsplanearbete

Efter att översiktsplanen antagits har det tillkommit och skett förändringar i kommunens underlag och strategiska inriktningar, det har tagits fram ett flertal planeringsunderlag som har betydelse för samhällsplaneringen. Det har även efter beslut om antagande av översiktsplanen identifierats behov av ytterligare utveckling och utredningar inom ramen för det dagliga arbetet men även vid uppföljning av ingående handlingsplaner.

Agenda 2030 målen samt de nationella miljömålen ska inarbetas i det kommande översiktsplanearbetet och vid framtagandet av övriga dokument tillhörande översiktsplanepaketet. Nedan följer en sammanställning av identifierade åtgärder inför kommande översyn av gällande översiktsplan.

Identifierade inriktningsförändringar	Kommentarer
Omvärdering av utpekad markanvändning för bostäder inom "Farmorsskogen"	Planbesked för att skapa möjligheten till uppförande av bostäder i linje med FÖP för Vännäs tätort fick avslag i plan- och miljönämnden. Politiken har sedan dess kommit fram till att planerna för detta markområde behöver belysas inom ramen för översyn av gällande översiktsplan. Läs vidare på sida 44.
Omvärdering av utpekad markanvändning för bostäder och skola norr om Göransvägen mellan Fällforsvägen och järnvägen.	Vid dialog mellan kommunen och LRF så har detta markområde utpekats som högt bevarandevärd ur jordbrukshänseende av kommunens jordbrukare. Kommunen har därefter lovat att se över området och om lokalisering kan göras på annan plats. Önskvärt är att detta sker i samråd med LRF då kommunen pga topografin har ett begränsat markutrymme för tätortsnära bostads-exploatering samt skolverksamhet. Ett tydligare ställningstagande kring hur kommunen ser på jordbruksmark i fysisk planering behöver belysas i kommande översiktsplan. Läs vidare på sida 44.
Identifierade utvecklingsbehov	Kommentarer

Fördjupad översiktsplan för byn Brån	På grund av det höga bebyggelsestrycket inom byn Brån tillsammans med miljö, natur-, kultur- och jordbruksvärden som finns inom området ser kommunen ett behov av att ta fram en fördjupad översiktsplan som visar vilka markområden som är lämpliga för fortsatt exploatering och vilka som är olämpliga. Den kan med fördel peka ut respektive värde för att framgent ge stöd i kommande kommunal planering.
Länsstyrelsen	De punkter som Länsstyrelsen i Västerbotten har lyft som kvarvarande punkter från tidigare granskningsyttranden, på nuvarande översiktsplan, behöver beaktas och inarbetas vid översyn och antagandet av översiktsplanen. Se bilaga 1.
E12 samt väg 92, sträckan från Hemberget till Penglund	Med tanke på Trafikverkets planer av att se över liggande vägplan på denna sträcka är det av hög prioritet att kommunen ser över närområdet och vilken markanvändning som skulle kunna vilja läggas där på sikt för att kunna bemöta Trafikverket vid kommande planering. Även de korsningar som finns vid Hemberget och mot Lycksele är viktiga att studera då det kan ge bättre trafikflöden till både befintliga och nya bostads- och verksamhetsområden.
Tillkommande lagstiftning/lagändringar	Kommentarer
Ny lagstiftning, se punkt 5	All ny lagstiftning som har tillkommit sen översiktsplanens senaste antagande behöver inarbetas vid översyn. Detta inkluderar implementering av barnkonventionen och utvecklat barnperspektiv i kommunal planering. Sedan den 1 januari 2020 är barnkonventionen svensk lag i Sverige. Detta ökar behovet av fokus på arbetet med barns rättigheter i fysisk planering och stadsutveckling. Vi som arbetar med fysisk planering ska öka kunskapen om barnkonventionen och göra det möjligt att utveckla arbetet med barnperspektivet i samhällsplaneringen. I beslut om hur vi planerar, utformar och förvaltar den byggda miljön kan ha stor betydelse för barns och ungas livsmiljöer. Detta kan innebära att kommunen behöver upprätta barnkonsekvensanalyser i samband med översiktsplanering och detaljplanering.

Framtagandet av nya strategier	Kommentarer
Grön plan	<p>Vännäs kommun saknar i dagsläget en Grön plan. Denna punkt ligger sen tidigare i gällande översiktsplan som ett behov men har blivit underprioriterat efter att naturvårdsplanen blev antagen. Behovet kvarstår dock fortfarande och är idag än mer relevant i takt med stora klimatförändringar, behovet framkom även i enkäten. Syftet med en Grön plan är att få en helhetsbild av kommunens grönstruktur kopplat till sociala och ekologiska värden, samt utifrån klimathänsyn. Detta ökar kommunens möjlighet att utveckla och bevara viktig grön-, blå- och vitstruktur. I samband med framtagande av ny grönplan inarbetas underlagen från kommunens nuvarande naturvårdsplan in samt säkerställer att den överensstämmer med då gällande översiktsplans intentioner. Genom att digitalisera planen kan den även fungera som ett analysverktyg utifrån valda kriterier.</p> <p><i>Bedömning av prioritet:</i> Prioriteten bedöms som hög och det finns ett behov av att prioritera upp dessa stråk så de inte planeras för annan markanvändning. Bör vara ett av de dokument som tas fram i samband med eller i direkt anslutning till kommande översyn av översiktsplanen.</p>
Landsbygdsprogram för kommunen	<p>Vännäs kommun har ett flertal byar och bebyggelseområden inom landsbygd som påverkas av bland annat riksintressen och andra kommunala intressen. För att underlätta hanteringen av dessa olika intressen och sakfrågor som berör de byar och bebyggelseområden där kommunen inte bedömer att en FÖP krävs, eller framtagande av Områdesbestämmelser kan ett område i stället hanteras inom ramen för ett Landsbygdsprogram.</p> <p>Vid ett digitalt framtagande kan man göra utpekade intresseområde sökbara och användbara i utvecklingsändamål med mera.</p>

Dokument som inte ingår inom ramen för aktualitetsprövning	Kommentarer
Aktuella dokument som behöver införlivas i kommande arbete	Vattentjänstplanen Friluftslivskarteringen Antaget bostadsförsörjningsprogram Bredbandsstrategin
Kvarstående punkter samt utvecklingsåtgärder från nuvarande översiktsplans handlingsplan	Kommentarer
Inriktningsbeslut saknas	Behov av ett inriktningsbeslut för markområdet är lyft till politiken gäller båda sidor om Östra Järnvägsgatan från Bussgräns till väg 92
Framtagandet av Grön plan	Målsättningen är att binda samman gröna stråk med gång- och cykelvägar, vattendrag m.m. Planen bör även innefatta naturvård, ekologisk kompensation och ett beslut om avstånd till bland annat bostadsnära natur bör finnas från bostäder, särskilt boende, skolor med mera. Länsstyrelsen och Lantmäteriets nyligen framtagna underlag kan med fördel användas i kommande arbete.
Trafikverkets kommande vägplan inom Vännäs kommun	Markanvändning och förslag på infrastrukturändringar behöver studeras inom ramen för översyn av gällande översiktsplan.
Åtgärdsvalstudie för sträckan Nöjesgatan till E12, Vännäsby	Utöver att framtagandet av nya ÅVS.er kan behövas för framtida planering så bör denna redan utförda ÅVS ligga kvar i kommande handlingsplan tillhörande översiktsplanen, i det fall att gång- och cykelvägen inte är anlagd innan antagandet av översiktsplanen.

Tågstopp utefter Stambanan i Tväråbäck	Tväråbäck har utvecklingspotential för utveckling och översyn av redan planlagda markområden. Ett tågstopp skulle få en stor positiv påverkan för landsbygdsutveckling inom området. Bevakning av redan inspelad brist samt kommunal planering i stort bör ingå inom kommande handlingsplan tillhörande översiktsplanen.
Reservvattentäkt	Saknas politiskt investeringsbeslut/medel om fortsatta utredningar för att etablera en reservvattentäkt
Insamlingsystem för hushållsavfall	Implementering av ny lagstiftning och beslut om hur denna insamling ska ske har påverkan på framtida planering av bostadsområden men även inom de befintliga. Behovet av ett beslut är stort.
Luftkvalitetsmätning i tätorterna bör genomföras	Finns ingen aktuell luftkvalitetsmätning utförd av kommunens tätorter.
Återplanteringsplan	Framtagandet av en återplanteringsplan för tätorternas träd och planteringar bör tas fram. Inte minst kopplat till grön plan och kommande klimatpåverkanassatsningar.
Trafiksituationen framför Järnvägsstationen	Bevaka den åtgärdsvalstudie (ÅVS) som kommunen har tagit fram tillsammans med Trafikverket år 2016. Denna kan med fördel lyftas och införlivas i kommande planering för utvecklingen av centrum.
Revidering av befintliga strategier/dokument	Kommentarer
Översiktsplan samt Fördjupad översiktsplan för Vännäs och Vännäsby tätort	Utredningsområden för bostäder och skola har planlagts och delvis redan bebyggda och nya markområden behöver tas fram. Med tanke på den mark som idag är planlagd av den utlagda berättar om vilken storleksordningen på yta som kommunen behöver ta höjd för inför kommande

	<p>översiktsplan för att möta den minst lika höga efterfrågan. För att kommunen ska kunna ta väl avvägda beslut i frågan kring hur en utgivning av tätorterna kan ske behöver det tas fram ett lokaliseringsunderlag inför kommande arbete. Underlaget bör innehålla förslag på nya lämpliga lokaliseringar inom den tätortsnära marken samt redovisning om fördelar, hinder och problematik för respektive markområde som pekas ut. Om något markområde bedöms som ej lämpligt för exploatering bör även detta redovisas.</p> <p>De identifierade inriktningsförändringarna på sida 39 behöver inarbetas, utöver synpunkter och ställningstaganden som kan komma in från kommunmedborgare, politiker med flera under arbetets gång.</p> <p>Via utförd enkät har det framkommit önskemål om en mer tydliga kartunderlag samt ett tillhörande dokument med vägledande text inkl. en förteckning. Genom att bygga upp kartan i digitalt format kan varje yta ges egen information.</p> <p>Boverket arbetar med att ta fram föreskrifter om översiktsplan. Ett förslag på föreskrifter var ute på remiss under perioden 30 mars till 25 augusti 2023. Boverket arbetar nu vidare med förslaget med målsättningen att föreskriften ska träda i kraft under hösten 2024. Boverket bör då även kunna besvara frågan om hur vi säkerställer att utpekande markområden även fortsättningsvis kan ges en ej för skarp geografisk linje, då det är syftet med utpekandet som är viktigt inte exakt placering på kartan.</p>
LIS-plan inklusive tillägg till LIS-planen	<p>Under arbetet med planeringsstrategin har det via referensgruppen framkommit att det finns anledning att se över läsbarheten och tillgängligheten inom dessa dokument. Ett förslag är att slå ihop planerna för att på så sätt skapa ett sammanhängande dokument och därmed öka läsbarheten.</p>
Naturvårdsplan	<p>De beskrivningar och analyser som finns inom naturvårdsplanen bedöms relevanta, dock saknas avvägningar mot ÖP och dess intentioner inom vissa områden. Förslag är att dessa frågor inarbetas i kommande grön plan som är beskrivet längre upp i detta dokument.</p>

Trafikstrategi	Utpekade stråk och framtagna handlingsplaner behöver revideras då flertalet objekt redan är genomförda/färdigställda. Då strategin är relativt kortfattad och övergripande kan handlingsplanerna inarbetas i strategin för att på så sätt få en överblick och en tydlig koppling från strategi till åtgärd.
----------------	---

11. Övrigt utvecklingsarbete

11.1 ANPASSNING TILL NATIONELL STANDARD

I och med kommande lagkrav på en digital, kommuntäckande översiktsplan samt en behovsutveckling som går i stadig takt mot digitalisering av hela samhällsbyggnadsprocessen ser kommunen behovet av att den geografiska informationen (markanvändningskartan) i översiktsplanen och tillhörande planer upprättas enligt ny svensk standard (Boverkets modell). Detta kan även på ett tydligt sätt tillgängliggöra informationen digitalt för medborgare, myndigheter och näringsliv. För att underlätta kommunens övergång till en framtida digital miljö bör även kommande revideringar eller framtagande av nya planer, strategier med flera ta utgångspunkt i Boverkets förslag till ÖP-modell.

11.2 HITTA MODELL/SÄTT ATT SAMLA IN OCH UNDERHÅLLA UNDERLAG OCH ANNAT MATERIAL AKTUELLT

En stor del av kommande översyn av översiktsplanen kommer att utgöras av att överföra de nuvarande pappersunderlagen till digitala underlag. Detta innefattar allt från kartor till text och uppbyggnaden av en struktur av underlagen som möjliggör en utskriftsbar version av översiktsplanen och på så sätt även uppfylla rådande tillgänglighetskrav och tydlighetskrav. Det är viktigt att det underlag som nu tas fram kan bibehållas i aktuell form men ändå kunna ligga som ett aktivt uppdaterbart arbetsmaterial för internt bruk. Bland annat kan kommande översiktsplan behöva lyftas ut i en egen låst databas efter antagandet, så att inte informationen ändras. Den ska även kunna arkiveras för framtiden. Ett kommunalt beslut om lagringsformat men även var och vilka lager som ska lagras och hur de ska lagras behöver tas.

Bedömning av prioritet: Mycket högt prioriterat. Om övergången mellan analog och digitalt format utförs på ett alltför felaktigt sätt kan det få långgående konsekvenser för framtida fysisk planering inom kommunen men även möjligheten att kunna använda underlaget på ett rättssäkert sätt.

12. Rutin för översyn av planeringsstrategi

Planeringsstrategin är tänkt att vara politikernas verktyg för en kontinuerlig översiktsplanering och behöver därmed hållas levande. Planeringsstrategin ska antas senast 24 månader efter ordinarie val. Det är att föredra att den politiska sammansättningen som sedan beslutar om antagandet av Översiktsplanen även är den som tar beslut om genomförandet. Planeringen bör därmed se ut som nedan:

En översyn av beslutad planeringsstrategi ska framgent som minst arbetas fram och antas inom de första 6–9 månaderna efter nytt val. Efter antagandet av planeringsstrategin påbörjas de arbeten som behövs för att anta den kommande översiktsplanen.

De innehåll och aktiviteter som framgår av planeringsstrategin och den kommande översiktsplanens handlingsplan ska sedan arbetas in i respektive förvaltnings verksamhetsplan. Budget behöver fastställas enligt verksamhetsplan.